

Господе,
удостој
нас,
љубави
Твоје!

МОЛИТВА БЛАГОДАРНОСТИ БОГУ СВЕТОГ ЈОВАНА ЗЛАТОУСТА

Знам једног светог човека који се овако молио Богу:

„Благодаримо Ти, Господе, за сва доброчинства Твоја која си од првога дана до данас показао према нама недостојнима. Благодаримо Ти за добра која знамо и која не знамо, за видљива и невидљива, за она делом или речју, за вольна и за невольна; за сва која су нама недостојнима учињена; за жалост и за радост; за казну у паклу и за награду у Царству Небеском.

Молимо Ти се, сачувај душу нашу свету, чистом савешћу — — достојним крајем човекољубља Твога.

Ти који си нас тако заволео да си Јединородног Сина дао за нас, уздостој нас да будемо достојни љубави Твоје. Дај нам у речи Твојој мудрост, и у страху Твоме, Јединородни Христе, надахни нас силом Твојом.

Ти који си за нас дао Јединородног Сина Свог и за оправданје

грехова наших послао си Духа Свога Светога, ако смо што вольно или невольно сагрешили, опрости нам, и немој нам то урачунати. Сети се свих оних који у истину призивају Свето Име Твоје. Сети се и свих оних који нам било добро или зло желе, и помилуј све нас, јер смо сви ми људи, и сви Теби припадамо. Теби слава за све. Амин!

(Из 10. беседе на Посланицу Колошанима. PG 62, 368—9).

Дужност сведочити истину

Благошћу, разборитошћу и увереношћу
објавити православну веру
раздељеном Хришћанству

Црква је једна. И из тог разлога што је саборна (општа, васељенска), иста је Црква у целом свету. Њено јединство прелази све ограде и границе било језичке, било границе социјалног положаја и учења. Чак у рана времена, када су хришћани били само мањина, расејана у необраћеном свету, Црква је била потпуно свесна своје праве саборности. Порука о спасењу била је објављена свима народима и сви народи треба да буду доведени у једно стадо. Тајна Свете педесетнице је била строго тајна саборности. Сви народи треба да се споје у целину, силом вере и благодаћу Светога Духа. „Па како ми чујемо свако свој језик у ком смо се родили: Парћани и Мићани и Еламити, па становници Месопотамије, Јудеје и Кападокије, Понта и Азије, Фригије и Памфилије, Египта и предела Ливије око Кирине, и Римљани који су придошли, Јудеји и проселити, Крићани и Арапи, — слушамо како они нашим језицима објављују велика дела Божија” (Д. ап. 2:8—11).

Свети Иринеј, епископ лионски, у последњој дејценији другог века, снажно је указао на ово саборно јединство Цркве — у вери. „Црква, примивши ову проповед и ову веру, иако расута по свету, сада као да је заузета у једној кући, пажљиво чува то. Она тако верује у све ове дорме, као што има само једну душу и једно те исто срце, и она то објављује, учи, предаје, са савршеном хармонијом, као што поседује само једна уста. Јер, мада су језици света различити, ипак је важност традиције једна и иста” (Против јереси 1.10.2).

Црква Божија је историјско тело, мада она надмашује, превазилази историју, будући Храм Духа и Тело Христово. Она врши своју мисију кроз векове, док сви не дођу у јединство вере. Та Црква, једна и саборна, је света Православна црква, заиста апостолска у њеној верности апостолском учењу и поретку, заиста васељенска у потпуности њеног сведочанства, света у мноштву Божије благодати. Она је надзиратељ и раздавалац Светих тајни у целом свету, „стуб и тврђа истине”

(I Тим. 3:15). Она има сву одговорност за ширење Еванђеља, као што има, такође, ауторитет да сведочи „веру која је једном заувек предана светима” (Посл. Јудина 3). Она говори разне језике, као што су апостоли то учинили у дан Свете педесетнице, да би обогатила све народе и свакога од њих у његовом сопственом елементу. Али сила традиције је увек иста и она не може никада бити умањена разноврсношћу њеног изражавања.

У нашем раздељеном свету свеобухватност Православне цркве је често веома нејасна, а изгледи за будућност често су сужени или незнатни. Божији свет, истината васељена, је сувише велики и простран за слабашног человека, коме би био више по вољи мали свет. Свеобухватност православне вере је помрачена услед људске подељености и често се заборавља да је Православље Црква. И зато она не може бити и није затворена никаквим територијама или историјским границима. Зато не може бити ограничења за ширење Православља. А у новим условима, Црква може говорити новим језиком.

Православна црква може бити поносна што је од самог почетка, кроз векове, могла ословити разне народе на њиховом сопственом језику и Света литургија је била служена и служи се на разним језицима. Православна Црква може бити поносна да је она Словене ословила на њиховом матерњем језику и охрабрила их да служе Богу на њиховом сопственом језику. Сјајан пример светих Кирила и Методија, словенских апостола, доследно је наставила Руска црква од времена светога Стефана Пермског, који се постарао да еванђелизира финско племе на његовом сопственом језику и преведе литургију на њихово наречје, па до дана великог православног „апостола Јапана”, архиепископа јапанског Николаја, који је положио основ јапанског православља. Језици су многи и сваки може бити употребљен за ширење истините вере и за приношење сопствене хвале и благодарности Богу, који је Бог свих народа. Руској цркви служи на понос што она никада није била не-

одлучна у коришћењу разних језика у својим мисионарским настојањима. То је вечно наследство великих византијских мисионара међу Словенима.

Често се заборавља да Православна црква, као Христова црква, због тога што је верни чувар апостолске вере и поретка и апостолског ауторитета, има одговорност за цео свет. „Како ће веровати у онога за кога нису чули? Како ће пак чути без проповедника” (Римљ. 10:14). Да ли православни верници чине напор да православна вера буде позната у свету? Да ли њени сведоци истините вере, настоје да буду довољно гласни да би се чули? Хришћанство је на жалост раздељено. Погдеде дође до изражaja неред и разилажење међу онима који тврде да су одани Господу. Може ли Црква ћутати у оваквој ситуацији? Није ли требало да Црква благошћу, разборитошћу и уверавањем објави православну веру раздељеном Хришћанству? Православни верници немају права да се повлаче из света који има потребу за Христом и тражи Га, зато што је дужност православних хришћана да сведоче истину, која се чува за свагда у светој васељенској и апостолској Цркви. Можда многи православни верници у данашњем времену мисле да нису припремљени за овај задатак. Узмимо „сва оружја Божија” (Еф. 6:13) и послужимо нашој браћи у целом свету као сведоци Господа! Нема надувеног самопотврђивања у таквом држању. Напротив, у питању је јак осећај одговорности и дужности. Неко може чврсто стајати у вери, може и да расте у њој, али ризница Православља не може бити сачрањена под земљом! „Зато нити је што онај који сади, нити онај који залива, него Бог који даје да узрасте” (I Кор. 3:7). Уз то, човек је позван да сади и залива, због чега је, по речима светога апостола Павла, „Божији сарадник” (I Кор. 3:9). „Ви сте со земље; ако со обљутави, чиме ће се осолити?” (Матеј 5:13).

Протојереј

др Георгије Флоровски

На јм ми долази она Криловљева басна о гускама које су гакале када их је њихов власник терао на пијацу. Оне су га, изгледа, оптуживале што их је преплашио и што их је грубо штапом терао. Галамиле су у правцу једног пролазника говорећи: „Да ли сте видели како овај простак са нама лоше поступа? Са нама које смо потомци оних чувених царских гусака које су пробудиле заспалу стражу у Риму и спасле град од напада!“ — „То је заиста за похвалу и служи на част вашим прецима, али реците ми шта сте ви после тога учиниле што би било достојно спомена?“ — „Ми?“ — одговорише оне увређено — „па, ми смо племићког порекла“. — „Да — одговори им пролазник — али, ако је то све што за себе можете да кажете, онда моје симпатије припадају вашем власнику!“

Врло често се ми, православни хришћани, кочоперимо у овом свету као оне увређене гуске племићког порекла, примајући одобравање за оно што су наши духовни преци постигли, а врећамо се ако нам се саветује да и ми покушамо да им будемо равни у раду на духовном пољу у овом нашем времену.

И ове године у Недељу православља, на пример, ми још једном обављамо велику литију са светим иконама сећајући се величанственог тријумфа који се догодио пре скоро 1200 година.

Ми смо стручњаци за сећање на славну прошлост; имамо све боље и боље годишње проповеди у Недељу православља, које износе историјат овог великог дана, значајног и за нашу будућност; али нам се чини да у садашњем времену врло мало радимо за нашу будућност!

Сви ми имамо задатак (и свештенство а исто тако и световњаци) који

се састоји у томе да спроводимо у живот и очувамо све оне истине које нам је открила оваплоћена Реч Божија. Морамо наћи путеве да ова порука буде разумљива људима који живе са нама. Да, наша хорска

посебну храну у време одређено за пост, упражњавамо обичај благосиљања хране и вршимо молења којима обележавамо поједине празничне дане. Међутим, ако је значење и крајња намера тих акција помрачена супротностима, тада ми нисмо ништа друго него музејски предмети.

У нашем световном друштву, у којем се свакодневно крећемо, постоји мишљење да смо ми реликвије прошлости; то може бити неприхватљиво и увредљиво само у случају ако смо ми и наша крштена деца у стању да пропустимо виђење оне благодатне светлости која је унутра у нама!

Улога Цркве је да стоји против свега што је нечисто, неморално, грешно и у супротности са оним животом који је свету објавио Христос. Под Црквом не подразумевамо зграду која у телефонском именику има своју сталну адресу и број, већ живу Цркву коју сачињавате ви, и сви они који ходе и живе у овом свету као хришћани. Ако сте ви „СО ЗЕМЉЕ“, знајте да ћете бити у очима похотљивих људских бића. Морате бити оштроумни у односу на оне које изобличавају њихови греси, зато што их вашим беспрекорним понашањем ви критикујете иако нисте изговорили ни једну реч. Ви ћете бити предмет напада за све оне који сами себе окривљују својим поступцима.

Потрудимо се зато да будемо прави потомци царске породице Господа Исуса Христа, уснована деца Његове благословене Мајке, сестре и браћа и укућани светих, који с вакој генерацији сведоче своју веру у грешном, умирућем свету.

Протојереј
Владимир Берзонски

музика је обично привлачна и наша богослужења су угодна за посматрање, чак и као дела уметничке вредности. Међутим, главна сврха наше молитве није извођење лепе музике или испољавање сјајних гласова и величанствених литургичких покрета, већ привлачење у загрљај Исуса, који ће нас кроз Светога Духа привести у јединство са Оцем.

Да, ми корисно употребљавамо иконе да буду инспирација за наше животе, али оне нису једноставан украс, реликвије прошлости, већ помоћници у нашем спасењу.

Истина, ми одржавамо старе традиције у току светих времена; узимамо

Месо људско баш будзашто,
Тако и крв би јевтина.

Године 1975:

Кад Исус дође у Бирмингам,
Огроман, савремен индустријски
град,
Не чудите се: ни Крста, ни трња, ни
ексера не беше тад!

Јер данас су људи постали нежни,
Цивилизовани, деодорисани;
Зар да му ранама задају бол?
Крај њега просто иђаху дома
Док хладна зимска киша пада ли
пада,
Свако се жури са свога рада.
Јер данас су људи постали нежни...

Понеко се окрене, види га, па прође,
У жубри да се што пре кући дође,
Јер хладна киша пада ли пада.
Исуса уморна, болна, хладна и
гладна
Оставише да просто издахне сам.
И опет Благи подиже поглед Оцу
с висине:
„Опости им, рече, не знају шта
чине!“

Ускоро улица, влажна и хладна,
Остаде пуста, без „нежних“ људи —
Ни живе душе видети оком!
А зимска киша пада ли пада...
А Исус сам, згрчен крај зида,
Плаче и рида за Голготом.

Г. А. Студерт

Равнодушност

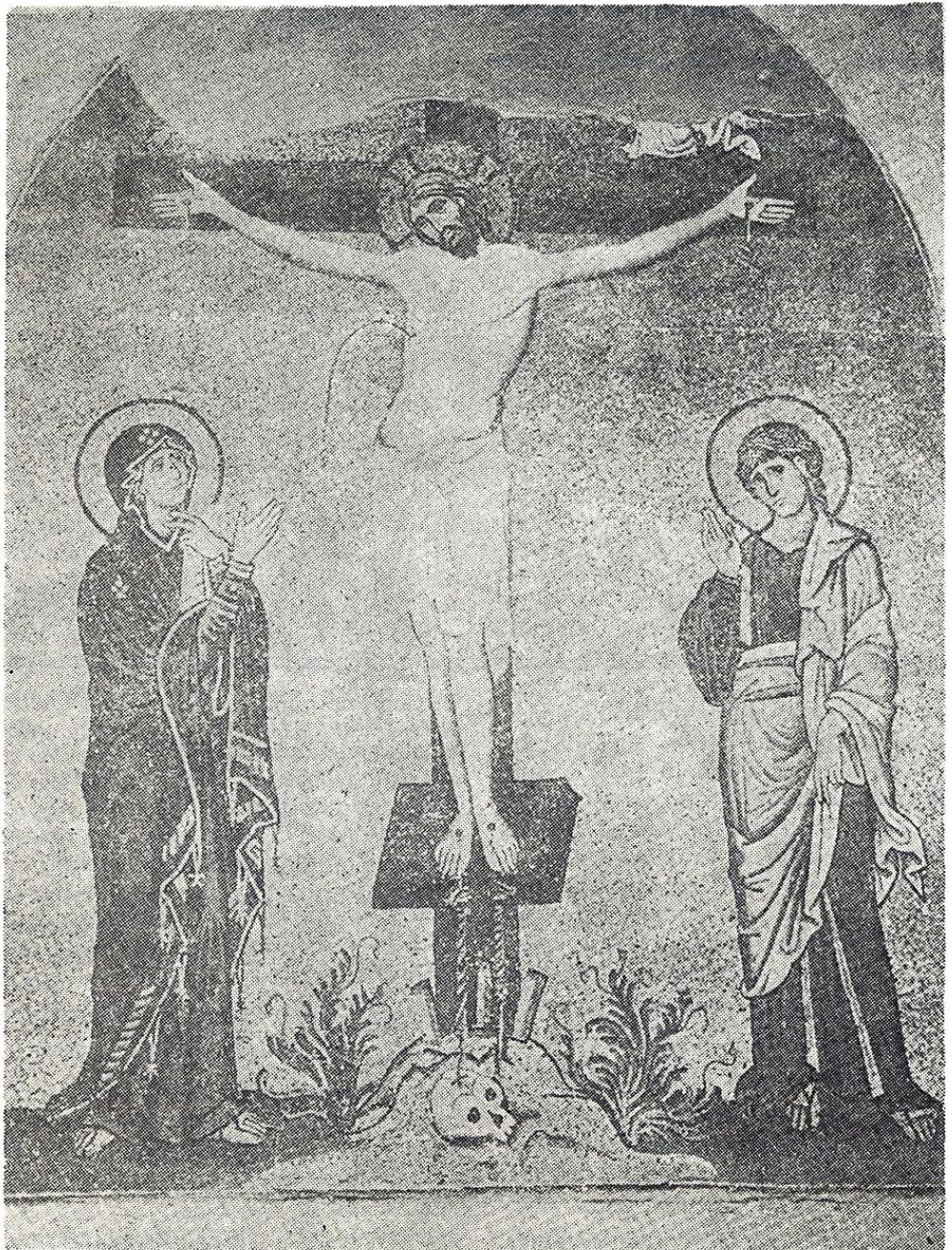
Године 33:

Кад Исус пође на Голготу
Трнов венац он носаше.
На дрвету свег у крви свирепо га
обесише;
Са кованим ексерима ноге, руке
приковаше.
Из дубоких, болних рана, врелом
крвљу окупаше.
Калварију начинише.

Крв из болних оних рана
Лије Исус попут вина,

Крај ногу распетог Господа

Распеће — мозаик са краја 11. века у манастиру Дафнију код Атине

Уоред великих невоља, патњи, страдања, разочарања — жалосни плод греха, једини кутак мира је крај ногу Твојих, Господе распети и Спаситељу наш.

Поруку „Ходите к Мени сви који сте уморни и натоварени, и Ja ћу вас одморити“ (Мт. 11:28), упутио си свима нараштајима кроз све векове.

Они који Те целог живота прате на Голготу, живе у Твојој близини, а Голгота је за њих симбол небеског, вечноног, божанског. И нема светијег места под небом од Твоје Голготе, Господе страдални.

Све што је под небом проћи ће под ударом колебљивог и временског, све ће ишчезнути, само ће дело Твоје остати вечно и неизмењиво.

Твој голготски крст је постао светлост која обасјава животни пут вас целог човечанства.

Крсту Твоме клањамо се, Владатељу!

Ти који си ради нас распет на крсту „Син Божји и Син Ђевин“, постао си целом човечанству једини Пут, Истина и Живот.

Блажени су они који у животу своме иду за Тобом и прате Тебе, Господа свога, на Голготу.

Ко ће успети да изиђе и стане на Голготу крај ногу Твојих? Многи то неће успети. Јер увек „један купује њиву, други волове, трећи се жени“, и, тако, многи немају времена да се одазову Твоме позиву.

Род овај окупирају бригама само за овај живот, сматрајући да је то „једино на потребу“, прогони Те из своје средине попут Гадаринаца: „Иди од нас, Господе! Немамо времена да-нас за Тебе. А и смета нам Твоја на-ука која тражи да љубимо чак и не-пријатеље своје; да дамо једну од две халине ономе ко нема ниједну; да поштујемо родитеље који су досадни, неподношљиви... и, најискреније речено, сметају нам. И још што-шта је неприхватљиво из Твог Еван-ђеља!“

Како је, Господе, тешко онима који Те не познају, да се уздигну изнад својих слабости и страсти.

Свет овај без Тебе је свет неслоге, мржње и поприште међусобне борбе.

Твој светли Лик готово две хиљаде година узбуђује људска срца и збу-њује људске умове.

Речи праведног Симеона, које је изговорио када је први пут Тебе сусрео, а које гласе: „Гле, овај лежи да многе обори и подигне у Израиљу, и да буде знак против кога ће се говорити“ (Лк. 2:34), уистину су пророчке и видовите речи. И цела потоња

историја света сведочи да си Ти, мно-
ге подигао и многе оборио, како у
Израиљу тако и у целом човечанству.
И постао си „знак” против кога се го-
вори још од Твога рођења па све до
дана данашњег.

Ти си, кроз целу историју света,
био и остао, личност о којој се нај-
више пише; личност која се највише
брани или напада, чија се историч-
ност усваја или негира.

Двадесет векова су године које се
броје од Твога рођења. Чак и непри-
јатељи Твоји, рачунајући ново време
од Твога рођења, потврђују да си Ти
заиста дошао на свет и поживео ме-
ђу људима. И многе идеје из Твог уз-
вишеног учења стављене су у основ
људске духовне културе.

Свет без Тебе, како рече Паскаљ, не
би постојао, јер би у том случају тре-
бало да буде уништен, или да буде
сличан паклу.

Али својима си дошао и своји Те
не примише (Јн. 1:11) већ одбацише.
А Ти си дошао међу људе да би Себе
принео на жртву људима.

Двадесет векова људи се боре про-
тив Тебе. Распињу Те и сахрањују,
али никако не успевају да Те сахра-
не јер Ти стално вакрсаваш кад год
Те разапну.

И сва зла што су људи могли да
Ти учине, и после Твоје смрти, учи-
нили су Ти. Милиони Јуда љубили су
Те, пошто су Те продали за тридесет
сребрника. Легиони фарисеја и по-
ворке Кајафа осуђивали су Те као
зликовца који је заслужио да буде
погубљен. Разјарена маса обасипала
Ти је лице плљувањем и шамарима.
Разне удворице и скотоноше шибали
су Те по леђима и трње забадали у
Твоје умурно чело кроз векове. Хи-
љаде Пилата предавали су Те безброж
пута целатима пошто Те претходно
огласе невиним. И многобројна уста
тражила су небројено пута да се на
слободу увек пусте Вараве, бунтов-
ни лопови, доказани зликовци и по-
зване убице, да би Ти био невино
осуђен, одведен на Голготу и прико-
ван на крст.

Клањамо се страдајима Твојим,
Господе!

Али Ти си, распети Господе, праша-
тао свима и све. И за непријатеље
Твоје молио си се Своме Небеском
Оцу. Јер Ти, који си био међу нама,
познајеш дно наше јадне душе.

О, како нас је сатана дубоко гур-
нуо у море греха и безумља!

Одгурнули смо Те од себе, зато што
си и сувише био чист за нас. Али,
сада је дошло време када смо постали
жеднији Тебе више него икада.
Ни у једном веку човечанство није

било толико жедно каквог натпри-
родног спасења као у овом нашем.
Али Тебе род овај доволно не познаје.

Данас живимо у времену чудном и
строго одговорном.

Живимо у времену када се око сва-
ке душе човечје отима ђаво с анђе-
лом.

Живимо у времену када човечан-
ство поново зида вавилонску кулу.

Зато си данас потребан свима. Гла-
дан замишља да му је потребан хлеб,
а гладан је Тебе; жедан мисли да би
пио воду, а жедан је Тебе; болестан
заварава себе кад жуди за здрављем,
а његова болест долази отуда што
Тебе нема крај себе.

Данас си нам потребнији него ика-
да.

Родио си се и дошао си, први пут,
да спасаваш; проповедао си
Своју божанску науку ради тога да
спасаваш; пристао си да Те разапну
да би спасавао. Цео Твој живот на
земљи је спасавање.

Овом роду, Господе, у овом време-
ну, распали срца као Емауским пут-
ницима, да би препознао, Тебе, Са-
путника у своме животу. Јер Твоје
присуство је неопходно потребно у
овом веку који Тебе не познаје.

Људи опијени свима страстима, ду-
ховно су посрнули и настала је ме-
ђусобна лометња. Никада као данас
није био потребан Твој глас, и никада
није он био толико заборављен и
презрен као данас. Зато је, без Тебе,
живот наш испуњен данима немира
и неслокојства.

Када одбацимо сујету овога варљи-
вог света и живота, и побемо за Тобом,
свесно и смело, са својим ра-
достима и жалостима, Ти ћеш онда
испунити наша срца миром, љубав-
љу и радошћу. Тада ће и наш живот
на земљи имати свој циљ и своју на-
мену.

Данас, на Велики петак, улазећи
мислима на Голготу, стојећи крај но-
ту Твојих, у жалости их целивамо и
сузама умивамо, валијемо Ти:

Господе, ако смо у животу своме,
макар и за један тренутак, били у
друштву непријатеља Твојих, данас,
на Велики петак кајемо се и искрено
Те молимо да нам оправдиш као и
оног првог Великог петка. Јер нама,
који Те у овом времену исповедамо,
остаје још једина нада, нада у Твој
други долазак.

Доћи Господе, чека Те слуга Твој!

Протонамесник
Драгослав М. Степковић

СВЕТИ ЈЕФРЕМ СИРИН

(око 306—373. године)

Свако ће стати на место које је сам себи припремио

РАЗМИШЉАЊА О СМРТИ И
ВАСКРСЕЊУ

Једном сам сео код гроба, у коме ћу и
ја ускоро лежати, и мисленим оком
гледао оне, који су у њему лежали.

И видео сам тамо, некада тако лепа
тела, претворена у прах, и безоблична
некада дивна лица. Видео сам како је-
дно поред другога леже у прашини ра-
спаднута и иструлела тела.

Некада прекрасне црте лица унака-
жене су, лице је изгубило своје облич-
је, кости измешане.

Уместо очију зјапе прне дупље; оне-
мела су красноречива некада тако ле-
па уста.

Видео сам наше пропадање, пропаст
и унижење, и сав у страху чудио сам
се како нас је унизио сатана.

И са мном ће исто тако бити, зами-
шљао сам; и ја ћу ускоро бити закљу-
чен у таму, и мислећи на то наврше-
ми сузе.

Подигох поглед горе, у лепоту неба
и земље, па га онда спустих на раку
и шта ме, помислих, у њој очекује, и
гордо заридах над самим собом.

Представих себи нашу лепоту и ка-
ко ње нестаје, и савладан тешким ја-
дом лио сам сузе због ѡдеса нашег, ко-
ји због Адама паде на нас, његове си-
нове.

Представих себи како људи живе у
овом жељеном свету, а како потом
труле у гробу и горко заридах.

Погледах на живе на земљи и на
мртве у гробу и згрозих се, утучен
ним, што очекује људе.

Данас се разговарамо, а сутра смо у немом гробу; данас привлачимо лепотом својом, а већ сутрадан је непомичан и нем, закон у тами међу мртвима.

Славан је био Адам у почетку, али му је крај низак и мрзак; најпре у рају, а потом у тами.

Узвишен у слави и славан у почетку, дубоко унижен био је Адам на крају; почетак међу дрвећем у рају, — крај у мраку адском. О, да страшног удара! С толике висине и какав пад. Из рајске обитељи пада у гроб!

Уместо да беседимо с дусима и да обитавамо у рају, ми дајемо своје тело као плен рђи, и трулежи, и црву.

Дивни стас Адамов, лепо његово тело, у гробу постаје гнездо црва.

Тако горак пад је због Евиног греха; праматер је сама вргла своју децу у понижење, смрт и трулеж.

Ето шта сам видео, браћо, и о чemu сам размишљао, седећи поред гроба.

При погледу на мртве, који почивају у гробу, јавише ми се у уму мисли, које откривају оно што је скривено.

У виду сам сада и запазио, мили моји, да је смрт одраз правде Божје, јер граби све.

Не стиди се ни цара, ни великога, ни малога, него све скупа узима и цара и сиромаха и просјака.

Као што правда, у дан судњи, не гледа ко је ко, тако ни смрт не штеди никога.

И цара, као и сваког другог, узима сиротог и голог, и роби га као последњег од људи и баца га у ад — тамо где су и сви остали.

И власт и величину одузима кнезовима — све се то губи, кад се уђе на врата смрти.

Она племиће и силне горде нагони, да погнуте главе прођу кроз тесна врата гроба, где их закључава.

Гордога она смирује, охолог понижава, и као незнантима и простима, даје им наслеђе — труљење у аду.

Дођи мудраче, и види овде Божју правду и прослави Праведнога Судију, који не гледа лице богатога и великога.

Погледај на цара кад је украшен велелепним царским одједдама, и погледај га потом у аду међу мртвима, где су му постела црви и трулеж. Тој великој једнакости води као смрт, и

опште труљење — за нас образ правде Божје. Страшни дан смрти, мили моји, сличан је великом дану Суда; и један и други су подједнако праведни.

Сви су равни и у рађању и у смрти и у пропадању, ни један није бољи од другога, нико није гори од другога.

И вакрсење је за све једнако; у велики дан обновљења вакрснуће сви, добри и зли.

За све је једнако вакрсење, јер ће сви истовремено устати, али је различита награда, јер ће сваком бити дано по правди.

Ако је исто вакрсење, није иста награда, јер како ко дође, стаће на оно место, које је сам себи спремио.

У вакрсењу — једнакост, у награди — неједнакост; устаће сви заједно а различите награде ће примити.

Кад дође велики дан обновљења, сваки ће се, дошавши, уселити у шатор, који је себи овде припремио.

Од сада па док дође крај, певајмо похвалну песму и прослављајмо Судију који ће доћи да вакрсне наша тела.

Хвала нека је Оцу, који је из недара Својих рођеног Сина послао к нама да сиђе међу нас, да нашу смрт окуси и да Својим вакрсењем покаже наше вакрсење.

Тако мудри лекар сам најпре окуша онај лек, који даје болеснику, да би га болесник са више смелости примио.

Христос је видео како је страшна смрт за човечији род; зато је сам сишао, по милосрђу Свом окусио смрт, да бисмо је и ми смелије дочекали.

Зато од Христа до данас, смрт је за нас један сан и растанак душе од тела, до дана нашег обновљења.

Нека је благословен Благи и Милостиви који је у Своме вакрсењу показао наше вакрсење и даровао залог нашег вакрсења тиме, што је сам постао првенац мртвих!

К теби упиру погледе сви који умиру; засијај им као светлост; обрадуј растужене.

Гле, Господе, мртви су као семе скривени у земљи; пошли дажд живота, и њихова ће тела вакрснути, као семена.

Вакрсни о Благи, смртност нашу, подигни наше иструлело тело, обнови га из прашине; Тебе очекује обновљење наше.

Од мртвих и од живих и од свих светова, Тобом створених, хвала Ти Господе, и слава у векове! Ами!

У серији написа о црквама православног света, у овом броју „Каленић“ вам представља Православну цркву Финске.

Породници хришћанских народа Финска се прикључила у XII веку. Хришћанство је примано и из правца истока (Русија), као и са запада (Шведска). Центар православног живота био је у Карељи која је административно припадала новгородској архиепископији. Све до XIV века цела област Кареље била је поприште политичких и верских сукоба између Шведске и Новгорода. Најзад, 1323. год. ова област припада Новгороду, па се Кареља од тада све више и више подизала у византијској традицији. Временом све значајије место у верском животу Кареље добија манастир Вајалам (оснивачи: монаси Светије и Герман). Колики је био утицај Вајалама, као и осталих манастира, види се и по томе што средином XVI века у Карељи и Лапонији делује преко шездесет православних манастира, док у западном делу Финске затичемо у то време свега шест римокатоличких манастира. Током века вајаламски манастир је више пута пустошен и затваран, тако да је 1750. број монаха пао на 20, а 100 година доцније у Вајаламу се подвизава преко 1000 монаха.

Почетком XIX века почиње процес национализације финске Цркве, и то с једне стране као реакција на онда веома јаке идеје панславизма, док се с друге стране ове више јавља осећај и потреба за националном особеношћу, повезаност са сопственом историјом и верско-културним традицијама. Крајем XIX века скоро сви литејујући текстови су преведени на фински језик. Све се више тежи ка осамостаљивању, а самим тим и ослобађању од руских утицаја у црквеном животу.

1918. Финска црква постаје призната од државе, па самим тим добија право државне религије, и од тада она је равноправна са протестантском верском заједницом Финске. Православна веронаука улази у програме свих основних и средњих школа. Исте године, на свом црквеном сабору, Карељска црква се проглашава аутономном, а 1923. као аутономна, али не и аутокефална, добровољно се ставља под окриље Вајаламске патријаршије у Цариграду, у чијем се крилу и данас налази.

Финска православна црква

Финска православна Црква броји данас преко 60.000 верника, што чини 1,3% целокупног становништва Финске (које у већини чине лутерани). Поглавар Цркве је Његово блаженство архиепископ Карелије и целе Финске г. Павле (на финском: Паавали), а поред њега црквеним животом руководе још три епископа.

Финску Цркву сачињавају три епархије, и то: Кафелијска (26.000 верника, 12 црквених општина, 18 храмова и 48 капела), Хелсиншка (25.000 верника, 8 црквених општина, 18 храмова и 10 капела) и Олушка (10.000 верника, 5 црквених општина, 6 храмова и 10 капела).

Центар Финске православне цркве је у Куопију (400 км северно од главног града — Хелсинкија), где се налази седиште Архиепископа, административни центар, центар издавачке делатности, богословска школа, црквени музеј, а однедавно и председништво „Синдесмоса“ (Светски савез православне омладине).

Богослужбени језик је фински говорни језик, мада се понекде служи и на црквенословенском, као на пример, у Успенској катедрали у Хелсинкију. Црквено пјеније се базира мањом на руским напевима (вааламски, знамени и др.), али се негује и византијска традиција. Сам архиепископ Павле се веома активно бави црквеном музикологијом, дириговањем и компоновањем духовне музике, и до сада је издао неколико едиција духовне музике, углавном као хармонизације византијских и руских напева, а има и самосталних композиција. Црквеној музички, нарочито хорској, поклоња се у Финској велика пажња, и она се са љубављу и уменошћу негује и развија. Готово да нема православног храма у Финској без хора, а понекде и два, или три. Хорове мањом чине млади.

Исте године када је проглашена аутономија (1918) основана је и богословска школа, на којој је до данас богословско образовање стекло 315 студената (заједно са музичким семинаром који образује диригенте и појце).

Нови Вааламо, као и манастир Линтула чине данас активне духовне центре финског православља. Услед ратних прилика, 1940. стари вааламски манастир је премештен и од тада се налази код места Хейневеси, и то као Нови Вааламо, али

задржавши сва правила из древне прошлости старог Ваала. 1976. је завршена нова манастирска црква (у стилу новгородске градитељске школе из XII века). Иконостас је сачињен од обновљених икона са иконостаса старог Ваала (XVII и XVIII век).

Посебна вредност финске Цркве је Црквени музеј у Куопију, који се сматра најдрагоценјом збирком икона и црквених предмета у целији западној Европи. У Музеју је укупно изложено 2100 експоната који се чувају у специјалним условима одржавања.

Оно што Финску православну цркву данас посебно истиче, то је ради са омладином тако да је Фин-

ска постала седиште Светског савеза православне омладине („Синдесмос“).

1971. у употребу је уведен нови календар.

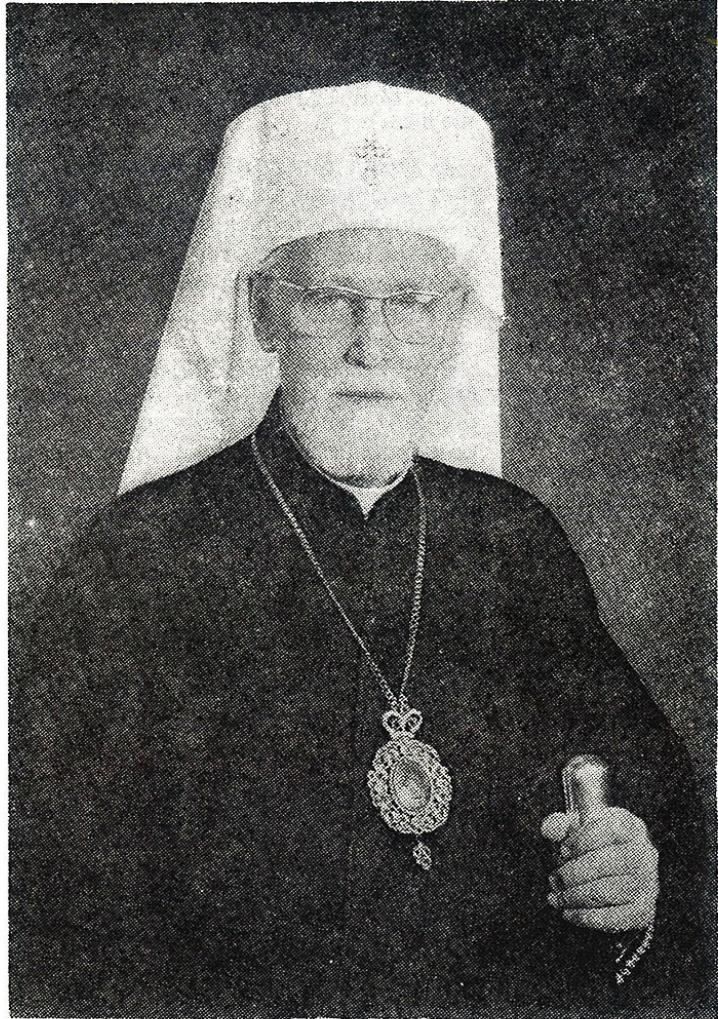
И поред тога што православни верници процентуално чине готово неznatni deo u Finjskoj, uticaj Prawoslavlja je prisutan u svakom mestu gde postoji crkvena opština, pravoslavni hram, ili kapela.

Zahvaljujući mudrom rukovođenju, aktivnom sveštenstvu, kao i malobrojnom, ali duhovno veoma uticajnom monaštvu, Finjska pravoslavna crkva u ove naše dane daje sve više impulsa sveukupno pravoslavnoj plimromi i, slobodno se može reći, predstavlja primer organizovanosti i reda, pa iako mala, ali živa zajednica može biti primer ostalim crkvama pravoslavnog света.

Милош М. Весин

Успенска саборна црква у Хелсинкију грађена је од 1860. до 1868. г. по пројекту А. В. Горностајева и угледу на староруску архитектуру. Она се уздиже на једној од стена острва Катајанока, над пристаништима Јужне луке, непосредно уз стари центар града. Овде се служи на црквенословенском језику и по руском начину. Само неких 500 м одавде (иза лутеранске катедrale Св. Николаја на Сенатском тргу) налази се мања Светотројичка црква у којој су богослужења на финском језику

**Поглавар
Православне
цркве
у Финској
архиепископ
Павали**

+ Алексије Паваљи

У наставку, специјално за „Каленић”, доносимо разговор нашег сарадника са Његовим блаженством архејпископом карелијским и целе Финске господином Павлом

МВ: Обраћајући се Вашем блаженству у име читалаца „Каленића”, листа шумадијске Епархије, молим Вас да наше читаоце поближе упознате са новијом историјом Финске православне цркве.

Архиепископ Павле: Веома ми је драго што сам, ево, у прилици да на овај начин поздравим ваше вернике. Ми зеома поштујемо и ценимо сестринску Српску православну цркву и увек ће радујемо када сазнамо за ваше јове успехе у данас све тежој мисии Христове науке, јер тада то и нас ће ради у нашем раду. Православље је овде код нас, у Финској, као државна религија проглашено 1918. и во до данас ми као равноправна Црква, поред протестантске, учествујемо у духовним збињањима у нашој земљи. Од 1923. налазимо се под јуридикцијом васељенског патријарха

у Цариграду. На нашем црквеном сабору 1924. ми смо још једном потврдили своју припадност и јединству са Мајком Црквом у Цариграду. Данас наша Црква има четири епископа, три епархије, свој језик, своју богословску школу, своју духовну традицију, дакле услове за самосталност. Наша Црква је увек спремна да следи линију Васељенске патријаршије и немамо намеру да се сами проглашавамо за аутокефалну Цркву. С друге стране не кријемо, да нам је жеља да једнога дана постанемо самостални и као такви још у чвршћем духовном јединству са осталим сестринским црквама. Томе се надамо и зато се и молимо.

МВ: У православном свету, Ваша Црква данас представља пример добро организоване црквене заједнице. Но, оно што Финску православну цркву посебно истиче, то је ваш рад са омладином. Која су Ваша искуства у томе раду?

Архиепископ Павле: Управо у ове наше дане показују се резултати дугогодишњег рада који смо уложили у

многе младе генерације православних Финаца и Финкиња. Желео бих на првом mestu да истакнем орган „Православна омладина”, који кроз своје секције окупља нашу омладину. Својом активношћу „Православна омладина” стиче све више и више чланова. Имамо и једног православног Јапанца у руководству „Православне омладине”. Међу многим активностима, данас је код нас нарочито популарно и развијено иконописање, а поред иконописања велики је интерес и за црквену музiku и црквено пешињаштво. У летњим месецима се организују дечији и омладински кампови, где је наша омладина у могућности да, поред одмора и разоноде, своје време посвети бољем упознавању Православља, што нарочито долази до израза кроз св. богослужења. Однедавно код нас се налази и председништво „Синдесмоса”.

Овде бих нагласио и значај Новог Ваалама за нашу омладину, и не само нашу, пошто из године у годину нови вааламски манастир окупља православну омладину из целог света. Познато Вам је да је у августу 1980. Вааламо био место одржавања генералног заседања „Синдесмоса” и фестивала православне омладине. Нови Вааламо има данас 15 монаха, и то свих 15 младих, што је такође од значаја за мисионарску улогу овог манастира. Интересантно би било споменути да се поред поменутих 15 младих монаха, у манастиру налази и наш најстарији монах, који је са својих 108 година уједно и најстарији човек у целој Финској.

МВ: Које су мисионарске активности Финске православне цркве?

Архиепископ Павле: Тренутно имамо три мисионара у Кенији, где је пре неколико година, поред Најробија, основан мисијски центар Финске православне цркве. Заједно са васпитањем и својим духовно-верским присуством наша мисија ради и на побољшању животног стандарда. Захваљујући помоћи наше владе, у западној провинцији је отворена школа, као и парохијски центар. Следећи подухват ће бити изградња нових прихваталишта за децу.

МВ: Да ли и како ваша Црква види своју мисионарску улогу и овде у Финској?

Архиепископ Павле: Да, и то нарочито међу омладином. Све је више младих протестаната који се интересују, и то врло живо, за православље. У центру наше делатности је богослужење, поготову св. литургија, а то је управо оно што привлачи све one који су заинтересовани за православље, јер се православље тек у литургији може потпуно упознati. На-

равно да то не би било могуће да бо-
гослужбене и црквене књиге нису
преведене на фински језик, тако да и
наши верници, а и они који се инте-
ресују за православље, могу на
свом говорном језику да до-
живе сву лепоту православља. Сма-
трам да је употреба народног језика
у богослужењу од непроцењивог зна-
чаја, а то је управо оно чему су на-
ши претходници посветили свој рад.
У последње време примећујемо и на-
рочити интерес за духовну литерату-
ру православља, и ми се трудимо да
превођењем значајнијих дела из те
области, још више приближимо наше
верне, поготову младе, истинама пра-
вославља.

МВ: На крају, желим да се захвалим
Вашем блаженству на срдачном при-
јему и на разговору за „Каленић“; замолио бих Вас за неколико речи по-
руке нашим читаоцима, пре свега на-
шој омладини.

Архиепископ Павле: У црквеним ли-
стовима ваше Цркве имамо прилике
да видимо доста фотографија са раз-
них црквених свечаности, канонских
посета епископа и сл. По тим фото-

**Седиште финске архиепископије је у
Куопију 400 км северно од Хелсин-
кија. На слици: унутрашњост Сабор-
не цркве у Куопију**

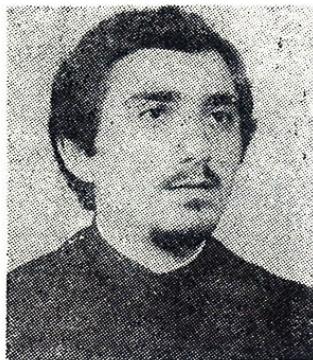
Административни центар Финске православне цркве у Куопију представља комплекс зграда савремене архитектуре по којој је, иначе, Финска позната у свету

графијама се види да имате омлади-
ну која је скоро увек у великом бро-
ју присутна тим верским манифеста-
цијама, и то је знак који већ сам за
себе доста говори. Радује нас та ак-
тивност ваше омладине, која данас-
сугра треба на себе да преузме вели-
ку одговорност чланова — носилаца
живе Цркве. Моја порука би тласи-
ла: Ходите и даље сигурним стазама

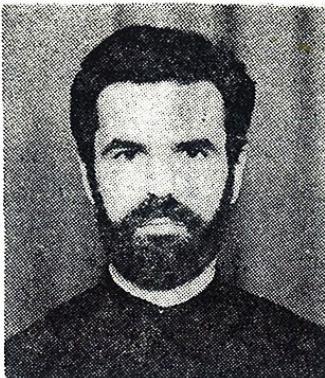
Еванђеља и следите глас своје Црк-
ве. Велика нам је жеља да добемо у
прилику за непосредним зближава-
њем и чвршћим контактима између
православне омладине ваше и наше
Цркве.

Разговор водио Милош. М.
Весин, приликом посете
архиепископу Павлу, у Куо-
пију, 29. XII 1981.

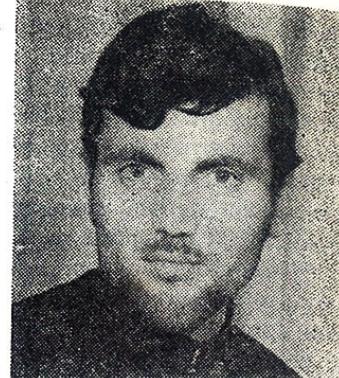
Бранислав Јеремић, рођен 12. I 1959. год., рукоположен 14. III 1981. Парох у Кусатку.

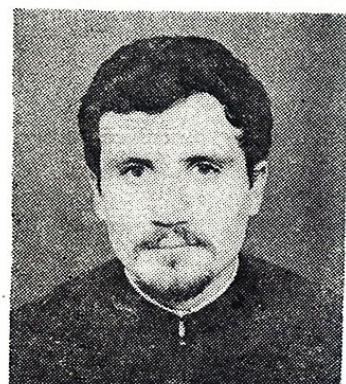
Станко Секулић, рођен 22. XI 1955. год., рукоположен 14. VI 1981. год. Парох у Крагујевцу.

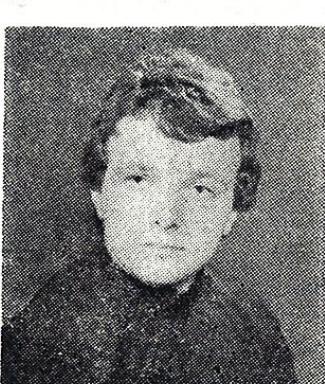
Мирољуб Станковић, рођен 27. XI 1960. год., рукоположен 26. IX 1981. год. Парох у Стојнику.

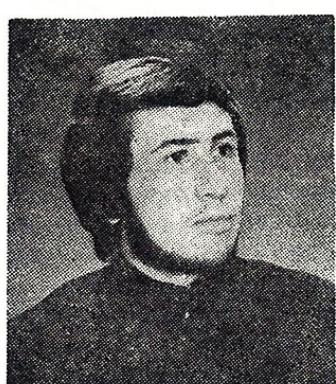
Милун Алексић, рођен 16. I 1947. год., рукоположен 12. X 1981. год. Парох у Влакчи.

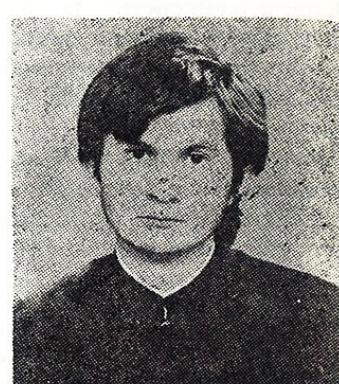
Драгољуб Петровић, рођен 13. II 1959. год., рукоположен 17. X 1981. год. Парох у Рековцу.

Зоран Стојадиновић, рођен 13. V 1958. год., рукоположен 30. I 1982. год. Парох у Д. Трешњевици.

Малиша Стојановић, рођен 13. VIII 1960. год., рукоположен 28. XI 1981. год. Парох у Бунару.

Живомир Гађић, рођен 27. XII 1960. год., рукоположен 29. XI 1981. год. Парох у Горњој Сабанти.

Нови свештеници шумадијске епархије

„А ти стани овде код мене, и казаћу ти све заповести и законе, које ћеш их научити да творе... не сврћите ни на десно ни на лево... да би вам било добро”

(В књ. Мојс. 5:31—33).

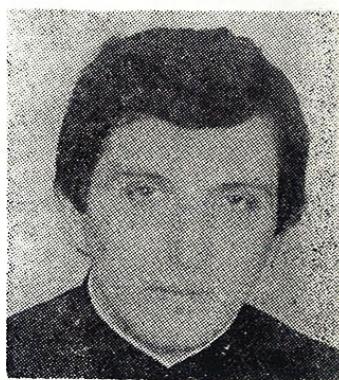
„Гле, сине и брате, рукополагајем од стране моје смерности постајеш „Божији сарадник” (I Кор. 3:9), Који ти даје светлост, служење и вршење страшних тајни. „Господ иека нам је сведок истинит и веран да ћемо чинити све што ти Господ Бог твој заповеди за нас: било добро или зло, послушаћемо реч Господа Бога свога ка Којему те шаљемо, да би нам добро било кад послушамо глас Господа Бога свога” (Јер. 42:5—6).

Потребно је да више од свакога светоњака „трчиш према циљу за наградом на коју нас Бог у Христу Исусу горе позива” (Филипљ. 3:14).

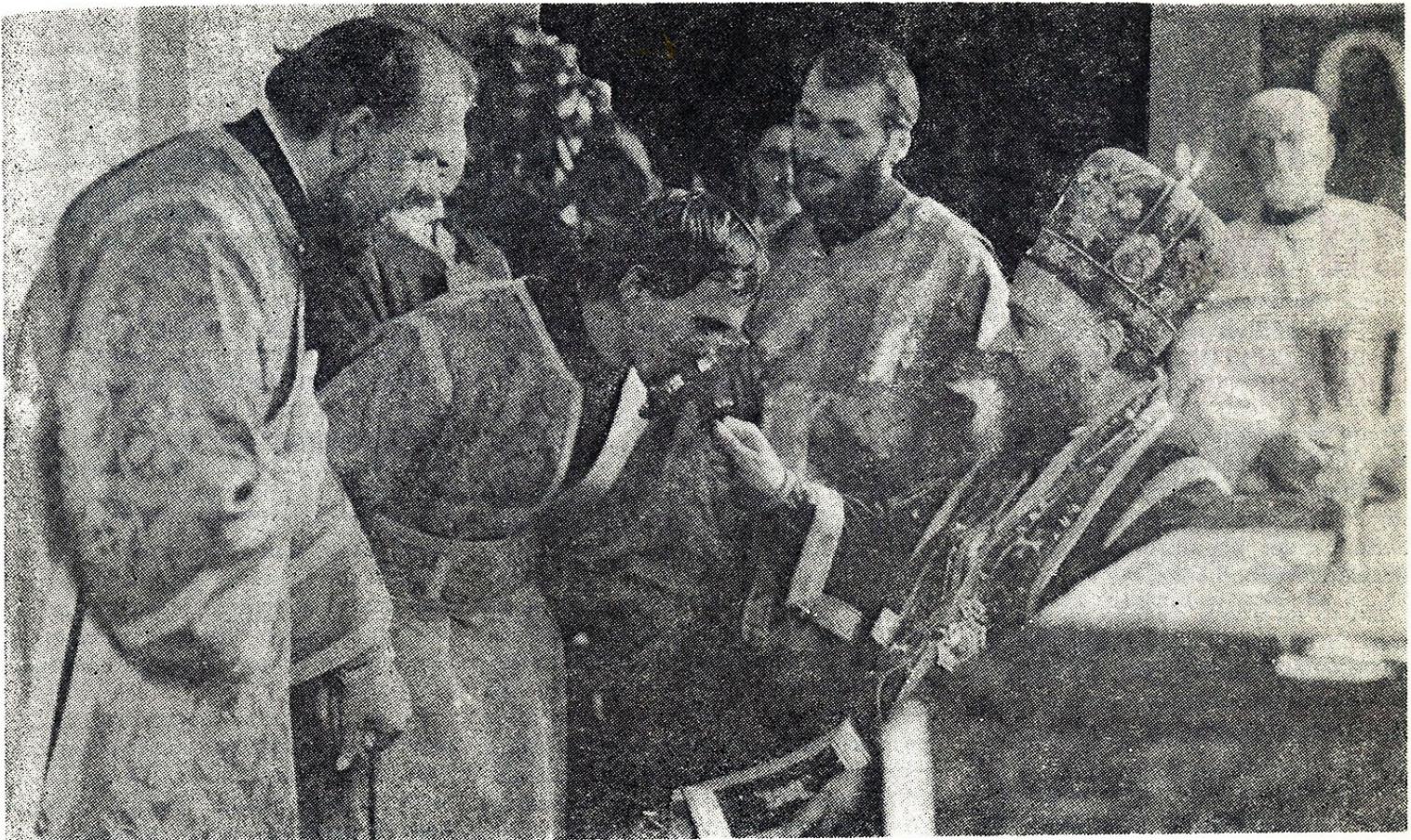
Рукоположих те, радујући „се што могу у свему да се узdam у тебе” (II Кор. 7:16), али у овој мојој радости и слободи, очински ти саветујем: „пази, дакле, брижљиво како живиш” (Еф. 5:15). Буди „добри пастир полажући свој живот за овце” (Јован 10:11) тако да се и ја „најрадије хвалим твојим слабостима, да се Христова сила настани у теби” (II Кор. 12:9). Не заборављај никога када приступаш „Сионској гори и граду Бога живота, небеском Јерусалиму, хиљадама анђела, свечаном збору и цркви првенаца који су пописани на небесима, и Богу — судији свих, и духо-

вима савршених праведника и посреднику новога савеза, Исусу, и крви кропољења, која говори боље него Авељева крв” (Јевр. 12:22—24).

Ја се, призвавши данас на тебе Божанску благодат, „надам, да ће се почето добро дело у теби завршити. Немој посрамити моје наде, већ „пази на службу коју си примио у Господу — да је испуниш” (Кол. 4:17). Немој клонути у својим немоћима, очајавајући због неуспеха, већ се моли непресушном Извору, да те напоји и ободри, рекавши: „доста ти је моја благодат, јер сила налази своје испуњење у слабостима” (II Кор. 12:9).

Славиша Поп Лазић, рукоположен 29. I 1982. год. Парох у Раљи.

За време рукоположења Ђакона

Постижући успехе немој да мислиш „да си сам од себе кадар да о нечему расуђујеш... него је твоја способност од Бога, који те је оспособио за служитеља Новога савеза” (II Кор. 3:5 — 6).

Немој никада заборавити најчаснија имена којима те красе Свештена писма. По речима Господњим и светих Божијих угодника називаши се: Аиђео — Весник Господњи — Подражавалац апостола — Уста Божија — Око црквене — Храм висок — Дом тајни — Стуб премудрости — Труба небеска — Светлост света — Со земље — Лекар болесник — Вођа слепих — Наставник заблуделих — Учитељ — Светилник — Пут — Стражар — Вратар — Пастир — Кључар — Управитељ — Судија — Дароватељ мира свету — Молитвеник света — Свештенослужитељ — Отац — Старалац душа — Презвитељ = Старешина, Јереј = Свештеник.

Заиста су велика и најважнија имена, али су, заиста, велике и најважније, такође и дужности, јер се част и награда не дају именима, већ делима!

Из архијерејске поуке новорукопложеном свештенику епископа бачког Платона († 1867).

Прими, залог овај, и сачувај га целог и неоштећеног, до последњег свог издисаја, јер ћеш о њему бити испитиван у време другог и страшног доласка великога Господа Бога и Спаситеља нашега Исуса Христа.

(Речи које архијереј изговара приликом давања једнога дела Агнеца новорукопложеном свештенику).

Страница за младе

„НИЧИМ ДРУГИМ ДО МОЛИТВОМ
И ПОСТОМ!” (Мк. 9:29)

Драги наши млади читаоци, у времену у коме живимо све је некако мање борбе човека против зла, јер да није тако, зар би зло на толиким пољима нашег живота из дана у дан бележило нове победе?

Но то ни у ком случају не треба и не сме да нас обесхрабри. Не сме из разлога, што бар ми, ми који верујемо и који се надамо, имамо врло поуздана упутства за борбу против зла.

Знамо колико су данас непопуларни и „немодерни” називи као: ђаво, зао дух, демон и др. (сем у филмовима страве и ужаса). Но „кнез таме” се не обазира на то, јер он баш то и хоће. Сетимо се оног упечатљивог места код Достојевског у његовом роману „Браћа Карамазови”, када је ноћни посетилац — ђаво (у обличју веома елегантног младог господина) „досадио” Ивану Карамазову и када Иван узвикује: „Ти не постојиш. Иди Ти си у ствари ја”. А то је оно што тактика зла и хоће: да на све стране говоримо како ни Бога ни ђавола нема, али да чинимо онако, како он — зао дух хоће.

Једини лек против зла је пост, удружен са молитвом и добрым делима. Лек прописан од највећег лекара људских душа, од Господа Христа.

Докле год човек мудрује о Богу, он је немоћан према злу. Али чим човек почне да пости и да се моли, он убрзо осети позитивно дејство тога.

У човеку који мудрује о демону, демон има све услове да ту и остане, а у онога ко се Богу моли, усевају се тиха кротост Спаситељева, која је највеће оружје у борби против зла.

Пост и молитва су већ толико пута опробана средства, и то увек као успешна и једина (средства) у борби са злом.

Читава историја Цркве нам сведочи о дејству тога лека. Зар нам треба већих сведока од апостола и светитеља?

Сада, у току ускршњег поста, поступимо по овим саветима, да би очишћени од таме могли објавити једну ИСТИНУ и РАДОСТ, истину и радост — ХРИСТОВОГ ВАСКРСЕЊА.

Исусе добри, лекару наш и помоћниче у свим бедама, укрепи нас силом Духа Твога Светога, да се можемо држати спасоносног прописа Твога о посту, молитви и добрым делима, ради спасења нашега и наших ближњих. Теби слава и хвала вавек. Амин.

ВРШЊАКУ КОЈИ СЕ ДРОГИРА

Седиш и гледаш у свет кроз дим цигарете. Мутан је, зар не? Пун облика које му даје илузија рођена у инјекцији. Ружичасти снови и сјај лажне надмоћи као да су се зарекли да ће вечно вејати пред твојим очима које узалуд траже давно изгубљен ослонац. Моје речи ти зује у ушima као рој досадних мувा. Ваљда, што нису розе и стакласте, прозрачне и благе као јутро које се више неће смешити на тебе и пријатељски те потапшати по рамену.

Живиш у свом свету, животом који је сан и траје као вечни грч, жудња за убодом, умирање у расутом хероину. Крај нам је исти. Претапање у вечност и бескрајност сфере, ти са твојим хероином, а ја са Паскаловим мислима и питањима на која може одговорити само љубав највишег закона постојања, оног истог који нас је једног јесењег дана, у виду малих, плачљивих замотуљака, спустио да одиграмо први чин драме зване живот. Сећаш се? Био си миран, а ја малитиранин, обоје са мокрим пеленама и крупним дечијим погледом, погледом спремним да радозналашћу обухвати свет. Нико није могао да помисли колико ће бити различити крајеви два на изглед једнака дела смртности и вечите непредвидљивости, ти са хероином, а ја са мојим Паскалом.

Кога да кривим за твоју упрљану душу и избодене руке, за твоју усамљеност у овом великом свету бетонског цвећа, армираног хистеричним лествицама нових вредности? Кога да кривим за твоје полуправне мисли, из којих је избачена утеша, и то у име тамо неког хуманизма, а „против отуђења које носи име — религија”? Реци ми кога да кривим за твоју судбину и судбину теби сличних! Да ли градове који гуше човека, да ли возила која прљају ваздух који удишеш, да ли људе који су створили нездраву атмосферу конкуренције најдирућих сурогата да би после окривили и прогнали жртве свог комерцијализма?

Где су били твоји родитељи, твоји учитељи? Негде на неком важном састанку, у трци за новцем, у бици за бодове и регресе, како би свом чеду обезбедили нови стерео-уређај, бар један мотор, и то Хонду, јер не заборави да је њихова дужност да те хране, одевају и дају кров над главом, и наравно осигурају престиж преко твојих леба. И ето љубави деформисане, обрнуте као лик иза огледала. Али зар нису погрешили негде, и зар се нису у нечemu преварили?

У жељи да ти угоде заборавили су на твоју душу. А она је све то време упујала отров резигнације и ћудљивости и развијала се неоплемењена, дивља и тако тужно сама. Другу утеху ти нису дали. Крст си носио ради моде, или зато што си стекао утисак да је и тај јадник на крсту био сам и напуштен, и осуђиван без кривице. Право значење су сакрили од тебе, да те „не оптерете непотребним стварима”.

Па ипак ниси могао да стојиш сам и без циља. Тада су нашли они слични теби. Понудили су ти своју самоћу и мало праха. Жудно си прихватио пружену руку наркоманског интеднационализма и постао део њих. У једном тренутку борио си се са собом јер је тихи и благи глас дубоко у теби рекао: „н е м о ј”, али никог није било да те подржи. Касно си схватио да је то нова и тежа самоћа од прве, само подлија и с лепшом амбалажом.

Почеле су оптужбе и укори. Из неке лажне самилости оставили су те у школи. Био си свима познат као Фики, или Фиксош, онај у кога су упирали погледом и прстом, мета полу-подераног хуманизма, тема дана и лицемерних дискусија, у којима су сви као Пилат прали руке, а с њима и своју савест (тај сироти и успавани појам). Врли педагози! Тонуо си све дубље и дубље, сваки корак био је степеница доле.

Нашли су те на улици. Закрпљене фармерке, прљава мајица, разбарушена коса и невешто намештена трака у њој. Био си непомичан, хладан, отворених очију, стакласто гледајући у небо које си желео достићи илузијом.

Сутрадан у новинама, на једној од последњих страна појавио се отлас: „Тужна срца јављамо...”. Твој једва отворени досије нагло је затворен. На тебе само подсећа једна хумка, али и проклети нови стерео-уређај, мотор, случајно набијени шприци, лоше сакривен у кутији за касете, а изнад твога, сада бившег, кревета слика са црним рамом.

Забога где су били раније?

Симонида Чонкић

Господе дај нам увек отворене очи, да бисмо у сваком брату познали Тебе и помогли му

ЗАИСТА ВАМ КАЖЕМ,
УКОЛИКО НЕ УЧИНИСТЕ
ЈЕДНОМ ОД ОВИХ НАЈМАЊИХ,
НИ МЕНИ НЕ УЧИНИСТЕ

(Из Еванђеља Исуса Христа по Матеју, глава 25, ст. 45.)

Гужва. Центар града преплављен личима на којима се чита отупелост, журба којој се често не зна разлог, одсуство сваког осећања, сем љубави према новцу и према себи, егоизам и безбојан осмех спојени мостом равнодушности. Чини се да нема места правој љубави у очима тих људи, да је она одавно ишчилила у неке друге сфере, а да је остао само њен недоречени одраз у књигама које упијају њихова бића. Поуке које им живот доноси у симболичним детаљима они одбијају или их и не примећују, јер то није практично, то раде „занесењаци“ на којима је да виде оно чега нема и дају тумачења привидима. Они, обични људи, дозволиће себи да овлаш прелете погледом преко њих и дају критике, „логичне“, „реалне“, јер они виде живот правилно, и ако тумачење није у складу са њиховим схватањима, тада ће се благонаклоно подсмејнути „идеалистима“, као старија и самим тим паметнија браћа.

А живот тече кроз ту свакодевницу и тек понешто кресне као варница у пролазу, као баш данас, у том истом граду, истом центру града. Бутик у центру града, добио је нове моделе, а предусретљиви трговци брже боље напунише њима излоге. Свакојаке су ту крпице, шарениши од којих заболе очи, а тек од цена како се заврти у глави. Слика пред изложима неодоливо подсећа на сеоско двориште у којем врви од кокошака које направише грају око три зре-

на, добавчена преко дворишта, па су све дотрчале, а оне три „најсрећније“ настављају даље шептурење, док их осталае завидљиво гледају. Неко застане пред излогом и гледа, а неко одмах тако сигурно уђе, да би се затим још сигурније појавио на излазу, јер важно је бити запажен у тој кући, чије име сви знају и изоварамо: boutique.

А само метар даље од тих гости (које то ипак неће да буду) и света који пролази, на земљи, у прљавом, дотрајалом оделу, седи младић светлог погледа, зурећи негде између, непомичан као каква античка фигура, нем као опомена, страшан као поука, достојанствен као тишина којом зрачи.

Једино испружена рука у уздржано-молбеном ставу и две штаке казују нешто о њему. Прво на чему се заустави поглед јесу очи, мирне и светле боје отвореног неба, без трага злобе, пуне неке тихе, окамењене туге. То су очи које не плачу, већ очи због којих се плаче. Сваки нови поглед открива трагедију тог бића, згрчено ноге које додирају бетон, на изглед ону исту супстанцу од које су сачињене душе људи око њега, чврсту и неумољиву материју која гуши све што јој није сродно. Он, тај несрећник, богаљ, није им сродан. Он је само једна од многих „грешака природе“, отпадак, а сви они што пролазе, они су здрави, на изглед задовољни и не желе себи да кваре дан спуштајући поглед са скупих крпица на згрчени комад. Вероватно је то разлог што је на његовом длану, тужним и речитим сјајем, блистало само један новчић од 50 парара.

А људи и даље пролазе, неки са мосвесни и уздигнутих глава, а неки погребљени и тмурни, док просјак остаје неприметан као зрно прашине. Тек понеко би зауставио поглед на ружној супротности између лепих и привлачних излога и богаља који квари општи утисак што га остављају скупе глупости.

Време се није зауставило, оно тече, но да ли је неко зауставио пажњу и схватио двосмислену симболику овог детаља, удружену са стравичном истином коју је живот промићући улицама једног града рекао људима? Кроз префињену иронију, рескошћу сарказма дао је живот, у слици лепих излога и просјака, две огромне супротности: сјај богатства и сиромаштво проткано сакатошћу. Двосмисленост ове поуке односи се на духовни живот тих људи, којима су скупе крпице и те како важније од човека који страда, јер његова

беда је у ствари материјализована беда њиховог духа, а она је много тежа и опаснија од оне прве (телесне).

Она указује тако снажно до бола, колико празнине лежи у нама, колико мало времена имамо једни за друге, толико мало да не можемо чак ни да се зауставимо и учинимо ту жртвицу дајући нешто том сабрату у ствари, или да му бар једну лепу реч кажемо, које је он жељан, о и те како жељан.

Колико пута смо знали (ако смо и то знали?) да вапијемо Богу да нам помогне, а сада одбијамо да му то вратимо, да му вратимо не ради Њега, него нас ради, јер баш у овом богаљу се налази Он, само што су нам душе толико отупеле да то не препознајемо.

Како ли страшно и праведно у овом контексту звуче Христове речи: „Идите од мене проклети, у вечни огањ, припремљен ћаволу и његовим анђелима.

Јер огладнех и не дадосте ми да једем, ожеднех и не напојисте ме, странац бејах и не угоститисте ме, го бејах и не оденусте ме, болестан и у тамници бејах и не посетисте ме. Тада ће они одговорити и рећи: Господе, када те видесмо гладна или жедна или као странца или гола или болесна или у тамници и не послужисмо ти? Тада ће им одговорити и рећи: Заиста вам кажем, у колико не учинисте једном од ових најмањих, ни мени не учинисте. И отићи ће ови у вечну казну, а праведници у живот вечни“ (Мт. 25:41—46).

Зар је потребно подсећати на закључак који се сам намеће:

Христос куџа на врата наше душе баш кроз ту „малу браћу“. Да ли ће се та врата отворити зависи од нас, од наше свести и тога колико се осећамо људима, а самим тим браћом са осталим, дакле децом Божјом. Боље би било да обогатимо своје мисли љубављу а руке добрим делима, јер живот је пролазни и тако подерив као и оне крпице због којих заборављамо да смо људи.

С. Ч. (Нови Сад)

Из летописа Шумадијске епархије

Амерички амбасадор у Југославији
у посети код Епископа шумадијског

Амбасадор Сједињених Америчких Држава у Београду господин Дејвид Андерсон, у пратњи саветника Америчке амбасаде у Београду г. Хари Гилмора и г. Томаса Перина, посетио је 17. јануара 1982. године у Крагујевцу преосвећеног др Саву епископа шумадијског.

Гости су стigli у Крагујевац у току архијерејске литургије, на којој је извршена ђаконска хиротонија, и присуствовали овој до краја.

За време духовне академије у оквиру овогодишње светосавске прославе у Епархијском центру у Крагујевцу

Освећење воде на Богојављење крај Старе цркве у Крагујевцу

После ручка, који је Епископ приредио гостима, учињена је кратка посета новом Епархијском административном центру у Крагујевцу, и оближњим манастирима Дивостину и Гринчарици.

Богојављење у Старој цркви у Крагујевцу

За нас овдашње Србе често кажу да нисмо доволно црквени, што значи да не испуњавамо ону заповест Црк-

ве која нас обавезује да редовно присуствујемо служби Божијој. Морамо признати да је у том смислу ово тврђење тачно — наш човек заиста има одређене дане у години када долази у цркву, али када га ништа не може спречити да не дође.

Један од тих дана је празник Богојављење. Наш верник врло добро разуме да је то велики празник, и то је дан када он осећа духовну потребу да дође у храм и узме богојављенску светињу. Зна он да је богојављенска водица велика светиња коју чува у

своме дому, узима је у току године, у разним потребама и невољама, јер зна да је она спасоносни лек за све који је са вером узимају. Зато су, и ове године на Богојављење, Стара црква и порта биле испуњене побожним Крагујевчанима.

Празнично богослужење у Старој цркви почело је великим повечерјем, у 6,30 часова, а у наставку је служена св. литургија. По завршеној литургији, око 10 часова, свештенство је у литији кренуло из цркве према запису на водоосвећење. Дуго се чекало да се отвори пролаз да би се стигло до записа где је извршен чин освећења воде. Затим је уследило кропљење; народ је морао дуго да чека да би дошао на ред да захвати светињу, иако су судови, са светом водом, били распоређени на десетак места око записа.

Ако је ко тога дана све то посматрао и доживео, не би могао рећи да баш нисмо црквени.

У Саборној крагујевачкој цркви

Уочи Богојављења у Саборној цркви је на бденију начаљствовао (био на челу у богослужењу), епископ Сава. На јектенија је одговарао Октет крагујевачких свештеника. Архијерејска литургија је почела у осам часова изјутра. Иако је дан био прилично хладан, народ је до последњег места испунио Саборну цркву и простор испред ње, где је извршено водоосвећење. И поред тога што је освећена велика количина воде, ње је нестало већ приликом кропљења народа, тако да је одмах поново извршено велико водоосвећење. Народ је све до бденија, како је ко излазио са послом, долазио и захватио воду и односио је ради освећења својих дома.

Прослава Светог Саве у Старој цркви крагујевачкој

И ове године Свети Сава је прослављен врло свечано у Старој цркви крагујевачкој. Још у раним јутарњим часовима, верници овога храма, пристизали су са својим малишанима, у жељи да овај дан посвете светом Сави.

Празнично јутрење, тога дана, служено је у 7 а св. литургија у 8,30 часова.

По завршеној св. литургији извршен је обред сечења славског колача, а затим је изведен светосавски програм. Потом се приступило послужењу славским житом, а најмлађима су подељени светосавски поклони.

Део драмске секције

Одрасли су приложили драговољно своју лепту за нашу црквену прославу и богословије.

Светосавска прослава у Саборној цркви

Светосавска прослава у Саборној цркви почела је архијерејском литургијом. Служио је епископ Сава са свештенством Саборног храма. Певао је Октет крагујевачких свештеника, којим је дириговао проф. Бошко Кирјански. После беседе епископа Саве и резања колача, обављен је први део

прославе у цркви, који се састојао од уобичајених рецитација и песама.

Истога дана увече је приређена, у новоподигнутом Епархијском центру, духовна академија на којој су узели учешћа Октет крагујевачких свештеника, Хор младих из Крагујевца и Драмска секција при Верском добротворном старателству у Крагујевцу, којом је руководио свештеник Драгиња Јевтић.

На опште задовољство народа, који је испунио дворану, драмска секција је приказала „Живот светога Саве”.

Октет крагујевачких свештеника

УПОКОЈИО СЕ У ГОСПОДУ ЕПИСКОП СЛАВОНСКИ ЕМИЛИЈАН

На Крстовдан, 18. јануара 1982. године, у осамдесетој години живота, упокојио се у Господу епископ славонски Емилијан (Мариновић).

Епископ Емилијан је рођен у Горњем Михољцу у Славонији 20. јула 1902. Богословију је завршио у Сремским Карловцима, а Богословски факултет у Београду. Рукоположен је од стране епископа пакрачког Мирона (који је више од педесет година управљао пакрачком епархијом, која се од 1959. године назива славонском) 1933. године, као неожењен и незамонашен. До избора за епископа био је у парохијској служби, а једно време био је и библиотекар Патријаршијске библиотеке у Сремским Карловцима.

За викарног епископа марчанског изабран је 1949. године и дојељен на службу блаженопочившем митрополиту загребачком др

Дамаскину ради помоћи у администрацији пакрачке епархије.

Чин хиротоније над новоизабраним епископом Емилијаном извршили су блаженопочивши патријарх Гаврило, митрополит црногорско-приморски Арсеније и епископ злетовско - струмички Викентије (потоњи патријарх).

Свети архијерејски сабор га је изabrao 12. јуна 1951. године за епископа пакрачког, на ком положају је остао све до своје изненадне смрти. После смрти митрополита загребачког Дамаскина, администрирао је загребачком епархијом од 1970. до 1977. године.

Тридесет година је лечио ратне ране своје тешко настрадале епархије — обнављао је у рату оштећене цркве и трудио се да подигне нове у местима где су сасвим порушене. У славонској епархији делимично или потпуно је порушене 54 цркве.

Бог нека буде милостив његовој души и лака му била родна груда!

У издавачкој установи „КАЛЕНІЋ“ могу се добити следеће књиге:

Н. Гоголь, **Разматрање божанствене литургије**
Текстови и тумачење св. литургије.
Цена 50.— динара примерак.

Наш живот у цркви

Ова књига је веома прикладна како за верне који желе да живе по вери тако и за одрасле који се припремају за свето Крштење.
У овој књизи дато је православно светоотачко очење о Светим тајнама.
Цена књиге је 30.— динара.

Свети Серафим Саровски

Живот и чудеса као и поуке овог руског светитеља изложени су у овој књизи.
Цена је 80.— динара.

Библија је у праву

Историја и археологија потврђују Библију
Цена је 250. — динара.

Такође се код „Каленића“ могу добити и следеће књиге других издавача:

Илустрована
Библија за младе, III издање
Цена је 500.— динара примерак.

Апостол на српском језику, прилагођен богослужбеној употреби.
Цена је 300.— динара.

Поруџбине слати на адресу:
34000 Крагујевац, Ул. Маршала Тита
67

Каленић ГОДИНА IV 20. (2/1982.)

издаје Српска православна
епархија шумадијска.

Излази шест пута годишње

Уређује одбор. Главни и одговорни уредник:

Драгослав Степковић

Уредништво и администрација:
„Каленић“, Маршала Тита 67,
34000 Крагујевац
Телефон: 034/26-42

Текући рачун: „Каленић“
издавачка установа Епархије
шумадијске. Број жиро-рачуна
61700-620-16-80691-14-62-00684-1
Југобанка — Крагујевац

Штампа: РО „Сава Михић“,
Земун, Маршала Тита 46—48.

Тираж 9000 примерака

Цена: 10,00.— д. по примерку

Годишња претплата 60,00.— д. а за
иностранство: 12 америчких долара

„Ако Господ хтедне живећемо и учинићемо ово“

(ИЗ ПОСЛАНИЦЕ СВЕТОГ
АПОСТОЛА ЈАКОВА 4:15.)

28. фебруара — недеља, Беле по-
кладе

КРАГУЈЕВАЦ — Саборна црква
Опроштајно вечерње у 4 часа после
подне; проповеда епископ Сава.

6. марта — Теодорова субота

КРАГУЈЕВАЦ — Саборна црква
Архијерејска литургија почиње у 6
часова ујутро.

7. марта — Недеља православља

КРАГУЈЕВАЦ — Саборна црква
Архијерејска литургија почиње у 8
часова ујутро.

Духовни концерт у 4 часа после под-
не; учествују: Свештенички хор шу-
мадијске епархије под управом проф.
Бошке Кирћанског, и Хор младих под
управом гђе Јованке Секулић.

14. марта — Друга недеља поста

ВЕЛИКА КРСНА — Духовни концерт
у 4 часа после подне.

21. марта — Трећа недеља поста

АЗАЊА — Духовни концерт у 4 часа
после подне.

28. марта — Четврта недеља поста

ВЛАШКА — Духовни концерт у 4 ча-
са после подне.

7. априла — Среда, Благовести

МАНАСТИР ДИВОСТАН — Манастир-
ска слава, литургија почиње у 9 ча-
сова.

МАНАСТИР БЛАГОВЕШТЕЊЕ код
Страгара — Манастирска слава, ли-
тургија почиње у 8,30 часова.

10. априла — Субота св. праведног
Лазара

КРАГУЈЕВАЦ — Саборна црква
Врбица почиње у 4 часа после подне.

11. априла — недеља, Цвети

КРАГУЈЕВАЦ — Стара црква,
Архијерејска литургија почиње у 8,30
часова.

НАТАЛНЦИ — Духовни концерт у 4
часа после подне.